

บทนำ

การวิเคราะห์การเงินของกิจการ เป็นสิ่งจำเป็นและเป็นประโยชน์ทั้งต่อภาคเอกชน และภาครัฐบาล และในสภาพของการประกอบกิจการที่พัฒนาขยายตัวตามความเจริญก้าวหน้าของโลก การวิเคราะห์การเงินย่อมเพิ่มความซับซ้อน และมีความสำคัญเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

การวิเคราะห์การเงินกระทำโดยบุคคลหลายฝ่ายซึ่งเป็นที่ตั้งบุคคลภายใน และภายนอกกิจการ ลักษณะของการวิเคราะห์จะแตกต่างกันตามวัตถุประสงค์ และความสนใจของบุคคลแต่ละฝ่ายที่ไม่เหมือนกัน

เจ้าหน้าที่การค้ามักจะให้ความสนใจในขั้นต้นต่อสภาพคล่องของกิจการ ทั้งนี้เนื่องจากสิทธิเรียกร้องในหนี้สินดังกล่าวมักมีระยะเวลาสั้น ดังนั้นการประเมินความสามารถในการชำระหนี้ของกิจการจึงมักกระทำโดยการวิเคราะห์สถานะสภาพคล่องของกิจการ

สำหรับหนี้สินในหุ้นกู้ หรือพันธบัตรซึ่งมีกำหนดระยะเวลายาวนาน เจ้าหน้าที่ดังกล่าวมักจะให้ความสนใจเป็นพิเศษ ต่อความสามารถในการจัดการเงินสด เพื่อการชำระหนี้สินในระยะยาว ทั้งนี้โดยการประเมินความสามารถจากการวิเคราะห์โครงสร้างทุน วิเคราะห์แหล่งที่มาของเงินทุน และการใช้เงินทุน ความสามารถในการทำอะไรและกำไรที่คาดว่าจะทำได้ในภายหน้า

ผู้ที่ลงทุนซื้อหุ้นในบริษัทมักให้ความสนใจในผลได้ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และที่คาดว่าจะได้รับในภายหน้า ตลอดจนเสถียรภาพของแนวโน้มของผลได้นั้น ดังนั้นการวิเคราะห์ของผู้ลงทุนซื้อหุ้นจึงมักเน้นอยู่ที่ความสามารถในการทำกำไรของกิจการ และจะพิจารณารวมถึงสถานะทางการเงินในด้านที่จะกระทบถึงเสถียรภาพของผลได้ในอนาคตด้วย

สำหรับการวิเคราะห์การเงินภายในกิจการ เป็นการวิเคราะห์ทุกด้านเพื่อใช้ในการบริหารงาน และการควบคุมภายใน โดยเฉพาะจะเน้นผลตอบแทนจากการลงทุนในทรัพย์สินต่าง ๆ ตลอดจนสมรรถภาพในการใช้ทรัพย์สินของกิจการให้เกิดประโยชน์

เพื่อประเมินสถานะการเงินตลอดจนการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของกิจการ นักวิเคราะห์การเงิน จำเป็นต้องมีเครื่องมือที่ใช้สำหรับวัด และเครื่องมือดังกล่าวก็คือ อัตราส่วนหรือดัชนีทางธุรกิจ ซึ่งคำนวณจากตัวเลขต่าง ๆ ตามที่ปรากฏในงบการเงินของกิจการ

ผู้ที่วิเคราะห์ และแปลความหมายจากอัตราส่วนต่าง ๆ ที่คำนวณได้จะต้องเป็นผู้มีประสบการณ์ และมีความชำนาญในการวิเคราะห์ที่พอ มิฉะนั้นอาจจะทำให้ผลการวิเคราะห์ผิดข้อเท็จจริงได้

เมื่อได้อัตราส่วนหรือดัชนีธุรกิจต่าง ๆ ครบถ้วนแล้ว ผู้วิเคราะห์จะสามารถทำสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานะการเงินต่าง ๆ รวมทั้งจุดเด่นและจุดอ่อนของกิจการได้

อย่างไรก็ตาม ผู้วิเคราะห์จะต้องนำอัตราส่วนที่ทำกรวิเคราะห์อยู่เปรียบเทียบกับตัวเลขมาตรฐาน หรือบรรทัดฐานบางอย่าง เป็นต้นว่าเปรียบเทียบกับอัตราส่วนเดียวกันในปีที่ผ่านมาของกิจการเดียวกัน วิธีนี้เรียกว่า การวิเคราะห์แนวโน้ม (trend analysis) และเปรียบเทียบกับอัตราส่วนของธุรกิจอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกันที่อาจจะเปรียบเทียบกันได้ และวิธีนี้คือการเปรียบเทียบกับอัตราส่วนหรือดัชนีเฉลี่ย ของธุรกิจ แต่ละประเภท (industry average ratios)

สำหรับการวิเคราะห์อัตราส่วนเดียวกันเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมาของกิจการเดียวกัน ผู้วิเคราะห์สามารถกระทำได้จากข้อมูลการเงินของแต่ละบริษัท ที่ได้รับหรือที่มีอยู่

แต่สำหรับการวิเคราะห์อัตราส่วนของกิจการอื่นที่ประกอบธุรกิจอย่างเดียวกัน หรือที่มีลักษณะใกล้เคียงกันนั้นในปัจจุบันยังไม่มีข้อมูลดังกล่าวนี้จัดทำขึ้น

ดังนั้นจึงเป็นวัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้ ที่จะคำนวณหาอัตราส่วนทางธุรกิจต่าง ๆ โดยแสดงให้เห็นอัตราส่วนต่ำสุด อัตราส่วนสูงสุด และอัตราส่วนเฉลี่ย ของแต่ละธุรกิจ ซึ่งอัตราส่วนเฉลี่ยนี้เองจะให้เป็นตัวดัชนีเพื่อการเปรียบเทียบในการวิเคราะห์กับธุรกิจแต่ละราย